

[Justitsministeren.]

af begrundelsen for en særlig ministeransvarlighedslov ville falde bort, når man fik en ombudsmandsordning, og at det derfor ikke kunne anses for påkrævet at søge en sådan lov gennemført. Under grundlovsforslagets behandling i folketinget i 1953 blev spørgsmålet ikke rejst fra nogen side.

I 1959 nedsatte regeringen en kommission til nærmere undersøgelse og overvejelse af problemerne i forbindelse med ministres ansvar. 12 af de 13 medlemmer af kommissionen, der afgav sin betænkning i 1962, udtalte i deres indstilling, at de anså det for rigtigst ikke at søge en særlig ministeransvarlighedslov gennemført.

Denne indstilling er resultatet af en vurdering foretaget på grundlag af juridisk og administrativ sagkundskab. Regeringen har naturligvis været klar over, at andre synspunkter end juridiske og administrative kunne inddrages i overvejelserne af, om en særlig ministeransvarlighedslov bør gennemføres. Det var på denne baggrund, at den højtærede statsminister i sin redegørelse i det høje folketing ved dettes åbning i oktober 1962 udtalte, at regeringen var rede til at deltage i yderligere overvejelser af spørgsmålet på grundlag af det materiale og den argumentation, som indeholdes i betænkningen, og sådanne yderligere synspunkter, som måtte blive fremført. Og på linje hermed erklærede statsministeren under den følgende åbningsdebat, at regeringen var villig til at medvirke til, at en særlig ministeransvarlighedslov blev gennemført, hvis et juridisk holdbart og forsvarligt grundlag kunne findes.

I det foregående folketingsår fremsattes som bekendt lovforslag om ministeransvar dels af medlemmer af partierne venstre og det konservative folkeparti, dels af partiet de uafhængiges folketingsgruppe. Disse forslag blev undergivet 1. behandling i det høje folketing og behandlet i et folketingsudvalg, der imidlertid ikke nåede at afslutte sit arbejde inden folketingsårets udløb.

Såvel i det høje ting som i folketingsudvalget har jeg anført en række indvendinger imod forslagene. Disse indvendinger angår imidlertid ikke i væsentligt omfang principielle forfatningspolitiske spørgsmål, men er overvejende af juridisk karakter. Dette

betyder ikke, at indvendingerne er formelle eller uvæsentlige. De vedrører bl. a. så centrale spørgsmål som fastlæggelsen af forholdet mellem ministeransvarlighedslovens regler og reglerne i anden lovgivning samt spørgsmål om nærmere præcisering af ansvarsbestemmelseres rækkevidde og om, hvilke hensyn der herved bør tages til ellers anerkendte og væsentlige principper i strafferet og erstatningsret. Indvendingerne er af en sådan karakter, at det efter regeringens opfattelse ikke ville være teknisk muligt at tilgodese dem ved udformning af ændringsforslag til de fremsatte lovforslag.

På denne baggrund har regeringen fundet det rigtigst at udarbejde og fremsætte det foreliggende lovforslag.

Jeg skal derefter omtale nogle af de principper og synspunkter, der er lagt til grund ved lovforslagets udarbejdelse.

Det er betragtet som vigtigt, at den særlige ministeransvarlighedslov bliver udformet således, at den på udtømmende måde gør op med ministres retlige ansvar. Dette kan dog ikke ske, uden at forslaget ligesom tidligere forslag indeholder regler, der alene er henvisninger til de almindelige ansvarsregler, navnlig i straffeloven og i erstatningsretten.

I forbindelse hermed vil jeg gerne fremhæve, at det har været et væsentligt synspunkt ved forslagens udarbejdelse, at disse almindelige regler bør gælde for ministre, for så vidt der ikke ses at foreligge et behov for at opstille særregler, eller der ikke kan gives sådanne særregler en juridisk forsvarlig udformning.

Ved forslagens udformning er spørgsmålene om ministres ansvar som forvaltningschefer og ansvaret vedrørende deres forhold over for folketinget tillagt særlig betydning. Den forfatningspolitiske udvikling har for længst placeret disse to ansvarsspørgsmål som de centrale, medens man ved de ældre lovforslags udarbejdelse betragtede spørgsmålet om ministres ansvar for deres virksomhed i statsrådet som et hovedspørgsmål.

Lad mig endelig nævne, at der er lagt vægt på at skabe klarhed med hensyn til forholdet mellem forslagens selvstændige regler og de regler i anden lovgivning, hvortil forslaget henviser.

Med hensyn til det nærmere indhold af forslaget kan jeg i hovedsagen indskrænke